گذر

دولت راضی به افشای حقوق مدیران می‌شود؟

● درحالی‌که الزام قانون و اصرار نمایندگان مجلس بر دسترسی عموم به فیش‌های حقوقی مدیران وجود دارد، مشخص نیست دولت راضی به افشای حقوق مدیران خواهد شد یا قانون بایگانی می‌شود؟به گزارش ایسنا، ظاهرا قرار است همواره یک چالش حقوقی بین دولت و مجلس وجود داشته باشد؛ مدت‌ها درباره افزایش حقوق کارکنان و نحوه اجرای آن بین دو قوه بحث‌هایی وجود داشت که در نهایت هم توافقی انجام نشد. این‌بار نیز موضوع سامانه ثبت حقوق و مزایا مدتی است که بین دو قوه مباحثی را ایجاد کرده اما پاسخ مشخصی از سوی دولت وجود ندارد.طبق ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه دولت باید سامانه ثبت حقوق و مزایا را راه‌اندازی کرده و با تجمیع تمامی پرداخت‌ها به مقامات، رؤسا و مدیران دستگاه‌های اجرائی مورد اشاره در قانون، امکان دسترسی به اطلاعات حقوقی برای نهادهای نظارتی و عموم مردم را فراهم آورد.با اینکه از پایان سال ۱۳۹۶ سامانه ثبت حقوق و مزایا توسط سازمان اداری و استخدامی راه‌اندازی شد اما تاکنون تمامی دستگاه‌های ملزم به اجرای قانون اطلاعات حقوقی کارکنان و مدیران را در سامانه وارد نکرده‌اند و دسترسی عموم به اطلاعات نیز در ابهام قرار دارد.در این مدت بارها موضوع سامانه ثبت حقوق و مزایا از سوی نمایندگان مجلس و حتی در صحن علنی مطرح شده و خواستار دسترسی عموم به فیش‌های حقوقی با توجه به الزام قانون شده‌اند. در روزهای اخیر و با حضور وزیر اقتصاد در مجلس، بار دیگر ماجرای سامانه حقوق و به‌ویژه دسترسی به اطلاعات به میان آمد و نمایندگان بر این تاکید داشتند که باید عموم مردم بتوانند به سامانه دسترسی داشته باشند تا بدانند مسئولانشان چقدر حقوق می‌گیرند. آنها معتقدند با اجرای این قانون، با فساد در برخی بخش‌ها مبارزه شده و اختلاس‌ها و مفاسد اقتصادی کاهش پیدا می‌کند و این انتظار را دارند که مسئولان ازجمله وزیر اقتصاد به‌جای آنکه بگویند این موضوع وظیفه سازمان اداری و استخدامی است، قانون را به‌طور شفاف اجرائی کنند.اما تاکنون با وجود اصرارهایی که وجود داشته، دولت موضعی دراین‌باره نداشته و اعلام نکرده است که آیا قرار است زمانی اطلاعات حقوقی کارکنان را افشا و در اختیار عموم قرار دهد یا خیر؛ حتی اگر این یک مطالبه عمومی و الزام قانونی باشد.ماجرا به اینجا نمی‌شود، چراکه دسترسی اطلاعات حقوقی باوجوداینکه الزام قانونی دارد، مشروط به مجوز دولت شده است و سازمان اداری و استخدامی که مسئول راه‌اندازی سامانه بود، به‌صراحت اعلام کرده که مسئولیتی درباره آزادکردن دسترسی به اطلاعات حقوقی ندارد و تا زمانی که دولت دراین‌باره تصمیم نگیرد، اتفاقی نخواهد افتاد. دراین‌بین باوجوداینکه قانون برنامه ششم توسعه در سال سوم اجرا قرار دارد و دو سال دیگر از آن باقی مانده است، همچنان در تجمیع اطلاعات حقوقی نیز مشکل وجود دارد و به گفته مسئولان سازمان اداری و استخدامی حتی قوه قضائیه و برخی از دستگاه‌ها و نهادهای دیگر هنوز اطلاعات خود را در سامانه بارگذاری نکرده‌اند.البته بااینکه قوه مقننه و مجریه نیز مدعی اعلام اطلاعات حقوقی دستگاه‌های زیرمجموعه خود در سامانه ثبت حقوق و مزایا هستند، شنیده می‌شود که برخی از دستگاه‌های آنها نیز تمایلی نداشته و تاکنون اقدامی نکرده‌اند.بااین‌حال دولت در جلسات اخیر خود مصوب کرده که باید تا پایان شهریورماه تمامی دستگاه‌ها برای اعلام حقوق و مزایا و واگذاری اطلاعات اقدام کنند و باید منتظر بود که بعدازآن دولت چه تصمیمی می‌گیرد و آیا خود راضی به افشای حقوق کارکنان و مدیران در راستای شفاف‌سازی خواهد شد یا خیر؟

پژو ۳۰۱ تا پایان سال روانه بازار می‌شود

● وزیر صنعت، معدن و تجارت از عرضه پژو ۳۰۱ به بازار تا پایان سال خبر داد.به گزارش خانه ملت، رضا رحمانی در حاشیه نشست علنی سه‌شنبه، ۱۲ شهریور مجلس شورای اسلامی درباره وضعیت بازار گفت: اقدامات انجام‌گرفته و اخذ سیاست‌های مناسب منجر به آرامش بازار شده است و شرایط بهتر نیز می‌شود، درواقع درحال‌حاضر شوک ناشی از تحریم تخلیه شده و بازار به ثبات نسبی رسیده است؛ وضعیت بازار بهتر از شرایط کنونی می‌شود. وی درباره برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تنظیم بازار خودرو افزود: حفظ تولید موجود و افزایش میزان آن و در نتیجه عرضه بیشتر خودرو به بازار، شرایط را بهبود می‌بخشد.اقدامات انجام‌گرفته و اخذ سیاست‌های مناسب منجر به آرامش بازار شده است و شرایط بهتر نیز می‌شود، درواقع درحال‌حاضر شوک ناشی از تحریم تخلیه شده و بازار به ثبات نسبی رسیده است؛ وضعیت بازار بهتر از شرایط کنونی می‌شود.وزیر صنعت، معدن و تجارت اظهار کرد: تعهدات خودروسازان روزبه‌روز در حال کاهش است، چراکه این شرکت‌ها مکلف بودند ۸۰ درصد تولیدات خود را در قالب عمل به تعهدات به مردم تحویل دهند.رحمانی اضافه کرد: بر اساس گزارش‌های ارائه‌شده، تعهدات خودروسازان روزبه‌روز کاهش می‌یابد و این شرکت‌ها تا انتهای سال به تمام تعهدات خود عمل می‌کنند، در نتیجه تعهدات خودروسازان صفر شده که این امر موجب کاهش قیمت چهارچرخ‌ها در بازار می‌شود.

کارشناسان در گفت‌وگو با «شرق» از رایزنی فعالان اقتصادی با عالی‌ترین مرجع نظارتی برای جلوگیری از تشنج در تجارت خبر دادند

آینده اقتصاد در دست شورای نگهبان

عکس: امیر جدیدی

شکوفه حبیب‌زاده: حتی نامه اتاق ایران برای اعاده لایحه قانون تجارت به کمیسیون قضائی مورد قبول علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، قرار نگرفت تا فرصتی برای اصلاح لایحه‌ای که به‌عنوان «قانونی التهاب‌زا» از آن یاد می‌شود، به وجود آید. بررسی در صحن علنی مجلس نیز مطابق آیین‌نامه داخلی مجلس با محدودیت‌هایی همراه است که اجازه تغییر در آن را نمی‌دهد. حالا حقوق‌دانان و فعالان تجاری و اقتصادی، منتظر هستند که پس از تصویب کتاب اول این قانون که شامل ۳۳۰ ماده است و ۱۰۹ ماده از آن در عرض یک ساعت به تصویب رسید، راهی شورای نگهبان شود تا بتوانند دست‌به‌دامان فقها و کارشناسان حقوقی در این شورا، ایراداتی به آن وارد کرده و این قانون تشنج‌زا را به مجلس بازگردانند. آش تا حدی شور است که حتی برخی فعالان، دعا می‌کنند کاش قانونی که به مجلس بازمی‌گردد (اگر برگردد) به عمر این مجلس نرسد.

ذهن متشتت نویسندگان قانون تجارت

جواد معتمدی، کارشناس حقوق تجارت و استاد دانشگاه، در بررسی این لایحه تاکید کرد برای آنکه اشکالات این لایحه را در نظر بگیریم باید از چند منظر به آن بنگریم. او گفت: نقد شکلی و نقد مبنایی و محتوایی اصلی‌ترین مواردی هستند که در این زمینه باید به آنها اشاره کرد.معتمدی در ادامه با تاکید بر آنکه این لایحه را نمی‌توان با یک چوب راند، افزود: ۳۳۱ ماده از این قانون تاکنون تصویب شده است که جایگزین ۵۷ ماده قانون تجارت فعلی می‌شود. این ۳۳۱ ماده، ۱۲ فصل دارد که ۱۱ فصل آن شغل‌های خاص تجاری را معرفی می‌کند. منتها به ۱۱ فصل دوم چندان ایرادی وارد نیست، زیرا قانون فعلی نیز در این زمینه عقب‌افتاده و نیازمند اصلاح بود. حرکت کلی این ۱۱ فصل رو به جلو است، هرچند ایراداتی می‌توان به آن وارد کرد. بااین‌حال، مشکل اساسی در ۴۰ ماده اول است که اصطلاحا فصل اول را دربر می‌گیرد که درباره مقررات عمومی حاکم بر قراردادهاست. او ادامه داد: اولین نقد به این فصل، نقد مبنایی است. در ایران دو نوع قانون‌نویسی داریم؛ نخست قانون‌نویسی‌ای که برمبنای ترجمه دیگر قوانین بود که قانون تجارت سوئیس و بلژیک در قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ به این شکل تدوین شده است و البته بسیار هم موفق بود. در نوع دوم قانون‌نویسی، از کارشناسانی که هم مسلط به حقوق و هم علم فقه بودند برای نوشتن قانون مدنی استفاده کردیم. اما قانون تازه مصوب‌شده تجارت، در فضایی تصویب می‌شود که از یک‌طرف ماده چهاری دارد که می‌گوید قرارداد خلاف قواعد عامره باطل است و در تبصره قاعده عامره را تعریف می‌کند که هم فضای قراردادها را متزلزل می‌کند و هم ادبیات آن کاملا شبه‌فقهی است، زیرا مواردی که به آنها اشاره شده متشتت است. از آن‌سو به عقد دوتعهدی در ماده ۶ اشاره می‌کند، اما عقود یک‌تعهدی و دوتعهدی، یک مفهوم تئوریک در فرانسه است و ارتباطی با نظام حقوقی ایران و همین‌طور قانون تجارت ندارد.

نان وکلا در روغن

این کارشناس قانون تجارت با بیان ایراد اصلی این قانون گفت: همین دو ماده، نشان می‌دهد که نویسنده این قانون ذهن بسیار متشتتی داشته است و در برخی از مواد، به تعبیری نان وکلا را در روغن می‌کند! این قانون با این شیوه ثمری برای جامعه ندارد جز اینکه هزینه مبادله را افزایش دهد.او ایرادات جدی بر آن وارد کرده و گفت: ماده ۵ این قانون می‌گوید قراردادها با هر ابزاری، از جمله شهادت شهود قابل اثبات است. کسانی که قصد داشتند حرکت نویی انجام دهند یک‌بار خودشان را در مقام معامله‌گر نگذاشتند که اگر فرضا یک خودرو خریداری کردند و قیمت آن بالا رفت، فروشنده به راحتی می‌تواند دو شاهد بیاورد و ادعا کند قبل از خریدار، خودرو را به فرد دیگری فروخته بوده! کسانی که این مفاهیم را از قوانین دیگر کشورها گرته‌برداری می‌کنند چرا در نظر نمی‌گیرند که برمبنای قوانین آمریکا ضعیف‌ترین ادله حقوقی، شهادت است که طبق آن، وقتی اسناد مکتوب وجود دارد، اساسا شهادت مطرح نیست.معتمدی در ادامه به ماده یک این قانون اشاره کرده و تصریح کرد: این ماده می‌گوید این قانون بر تمامی صاحبان حرف و حتی مصرف‌کنندگان حاکم است. گویی نویسنده قانون می‌خواسته سر مردم را کلاه بگذارد. قانون تجارت برای تجار است. تجار طبق تعریف قانون افراد حرفه‌ای هستند که چندین شغل دارند، اما یک معلم هم صاحب حرفه محسوب می‌شود، بنابراین این قانون را نمی‌توان توسعه دارد. درواقع این ماده به نوعی می‌گوید آنچه در این قانون نوشته می‌شود صرفا برای قانون تجارت نیست و همه قواعد عمومی قراردادها را دربر می‌گیرد. آنهایی که آن‌قدر لابی دارند که ۱۰۹ ماده را در یک ساعت تصویب می‌کنند، قانون مدنی را اصلاح می‌کردید، چرا قانون دیگری را مخدوش می‌کنید؟به گفته او، قانون تجارت، یک قانون مادر است و شیوه قانون‌گذاری و تصویب آن باید بسیار دقیق باشد. قوانین مادر، بالای هزار ماده دارند که روابط کل جامعه را تنظیم می‌کنند. در این مواقع باید قوانین موفق قبلی را استفاده کرد و موارد معدودی را که در آنها اشکال هست اصلاح کرد، نه‌اینکه به‌کل از زیربنا، قانون دیگری ایجاد کرد!

کاش به عمر این مجلس قد ندهد!

این کارشناس حقوقی با احتمال رد برخی از قوانین تصویب‌شده در قانون تجارت از سوی شورای نگهبان، افزود: در تلاش هستیم تا مواردی را که اشکال دارند تنظیم کرده و در اختیار شورای نگهبان قرار دهیم و امید داشته باشیم که در بازگشت قانون به مجلس، عمر این مجلس به اتمام برسد و از این نحوه قانون‌گذاری عبور کنیم.او در نهایت پیشنهاد داد: بهتر آن است که کتاب اول این قانون که اکنون به تصویب کامل رسیده، باطل شود و ۱۱ کتاب دیگر، تصویب شود. فقط در این صورت می‌توان امیدی به بهبودی داشت.

فرصتی برای رفع ایراد در صحن علنی نیست

احمد آتش‌هوش، رئیس کمیسیون حقوقی و حمایت‌های قضائی و مقرراتی اتاق ایران در گفت‌وگو با «شرق» از آخرین اتفاقات رخ‌داده در این قانون خبر می‌دهد: متأسفانه این قانون با سرعت عجیب در عرض یک ساعت، ۱۰۹ماده آن تصویب شد و اکنون ۳۳۰ ماده آن که شامل کتاب اول است، به‌طور کامل تصویب شد. بااین‌حال، نظر و دیدگاه فعالان اقتصادی که مشمولین اصلی آن به‌شمار می‌روند، در آن در نظر گرفته نشده است. در چند نوبتی که این لایحه در حضور نمایندگان اتاق بازرگانی مورد بررسی قرار گرفت، موارد مطروحه آن چیزی نبود که در مجلس طرح و تصویب شد.

آتش‌هوش در ادامه با بیان اینکه از سوی رسانه‌های عمومی مطلع شدیم که این لایحه اکنون در صحن علنی مجلس در حال رسیدگی است، گفت: بلافاصله ورود کردیم اما به دلیل محدودیت‌های آیین‌نامه داخلی مجلس دیگر در صحن نمی‌توان تغییر چندانی روی لایحه‌ای که از کمیسیون به صحن آمده است، داشت. متأسفانه نمایندگان هم توجه خاصی به قانون نداشته و بدون کار کارشناسی و حتی پیشنهاد اصلاحی، به‌سرعت مواد آن را تصویب کردند. بنابراین ما نیز در صحن نتوانستیم کاری کنیم. بااین‌حال، رئیس اتاق ایران در نامه‌ای به رئیس مجلس شورای اسلامی متذکر شد که به‌دلیل آنکه این قانون، قانون مادر و بسیار مهم است، باید کار کارشناسی بیشتری روی آن انجام شود و درخواست کرد که آن را به کمیسیون حقوق اعاده دهد که با مخالفت او مواجه شد و از نمایندگان خواست که صحبت‌های خود را در صحن علنی مجلس بیان کنند اما به‌دلیل آیین‌نامه داخلی است نمی‌توان روی آن کار خاصی کرد، زیرا نمایندگان دو روز تنفس برای بررسی لوایح پیش از آنکه در صحن مطرح شود، دارند و در صحن فقط نمایندگانی که پیش‌تر نقد خود را مطرح کرده بودند، فرصت صحبت خواهند داشت و نمی‌توان در همان لحظه بررسی لایحه، اعلام کرد پیشنهاد یا نقدی بر لایحه وارد است.

تشنج و التهاب در امور قضائی و تجاری

رئیس کمیسیون حقوقی و حمایت‌های قضائی و مقرراتی اتاق ایران با بیان اینکه این قانون، قانون مادر و بالادستی محسوب می‌شود و تغییر کامل آن طبیعتا بی‌نظمی در امور اقتصادی و قضائی کشور به دنبال خواهد داشت، گفت: اتاق بازرگانی بر این اعتقاد بود که با توجه به شمولیت این قانون بر تمام فعالیت‌های اقتصادی و تجاری، به‌جای تغییر کامل آن، قانون تجارت قبلی را اصلاح کنند؛ اقدامی که مورد توجه قرار نگرفت. بنابراین فارغ از آنکه مواد این قانون خوب یا بد باشد، قطعا در آینده تشنج و التهاب در امور اقتصادی و تجاری و حقوقی و قضائی ایجاد خواهد کرد.آتش‌هوش در ادامه با بیان اینکه این قانون از منظر حقوقی نیز اشکال دارد، ادامه می‌دهد: عباراتی که در این قانون به کار گرفته شده، موسع و قابل تفسیر است که امکان سوءاستفاده را فراهم می‌کند و مشکلات جدی را هم برای فعالان اقتصادی و هم برای قضات ایجاد خواهد کرد؛ درحالی‌که عبارات قانون باید موجز، جامع و مانع و غیرقابل تفسیر باشد که برداشت‌های متفاوتی از آن صورت نگیرد.او با بیان اینکه تعجیل توجیه‌ناپذیری در مجلس برای تصویب این قانون وجود داشت، ادامه می‌دهد: به نظر می‌رسد به دلیل آنکه سال آخر دوره نمایندگی نمایندگان مجلس است، دغدغه اصلی نمایندگان، دغدغه حوزه‌های انتخابیه است و چندان توجهی به آنچه تصویب می‌کنند، ندارند. این در حالی است که اصلاحات قوانین مادر بسیار سخت است و به‌ندرت انجام می‌گیرد. بنابراین اینکه به فکر اصلاح آنچه تصویب می‌شود در آینده باشیم هم کمی دور از ذهن است.

توسل به شورای نگهبان

این حقوق‌دان همچنین در ادامه با اشاره به فرایند رسیدگی به این قانون افزود: اتاق بازرگانی در تلاش است نظرات تشکل‌ها را تنظیم کرده و در اختیار شورای نگهبان قرار دهد تا در چارچوب رسیدگی به آن، بتواند ایراداتی بگیرد تا بتوان آن ایرادات را روی آن اصلاح کرد اما متأسفانه شورای نگهبان نیز در گرفتن ایراد قانونی محدودیت دارد و فقط می‌تواند از بعد قانون اساسی و فقه بر آن خرده بگیرد؛ اما اشکالات مطروحه، بسیار تخصصی است.

رئیس کمیسیون حقوقی و حمایت‌های قضائی و مقرراتی اتاق ایران ادامه داد: تلاش می‌کنیم از طریق شورای نگهبان، این قانون را به مجلس بازگردانیم تا بتوانیم اصلاحاتی روی آن انجام دهیم تا برای فعالان اقتصادی در آینده مشکلی ایجاد نکند و منتظر باشیم از آغاز آن در ابتدای سال ۱۴۰۰، اصلاحیه‌هایی پس از به محک اجرا گذاشتن به آن وارد شود.

از محاسبان قسم‌خورده تا حسابداران رسمی

غلامحسین دوانی . حسابدار رسمی

ماده (۳۰) قانون مالیات بر درآمد ۱۳۲۸ و ۱۳۳۴ و ماده (۳۳) ۱۳۳۵ اشعار داشته است:

«در هر موقعی که انجمن محاسبین و کارشناسان قسم‌خورده در کشور تشکیل شود، وزارت دارایی مکلف است نتیجه رسیدگی محاسبین قسم‌خورده درمورد حساب یا ترازنامه هر بازرگان یا شرکت را بپذیرد و در این صورت برای تشخیص مالیات مؤدی دیگر حاجت رسیدگی به دفاتر و اوراق مؤدی نخواهد بود».

باوجود تصریح ماده (۳۰) قوانین فوق تا سال ۱۳۵۱ که کانون حسابداران رسمی ایران تشکیل شد، به مدت ۲۳ سال موضوع مسکوت بود. عمر کانون حسابداران رسمی ایران در سال ۵۷ خاتمه یافت. اگرچه جمهوری اسلامی دریافت که بدون یک نهاد حرفه‌ای مستقل خصوصی نمی‌توان بار مالی بنگاه‌های بزرگی را که حجم عملیات آنها بعضا بیش از بودجه یک شهر است، به مقصد رسانید، بنابراین در سال ۱۳۷۲ ماده‌واحده استفاده از خدمات تخصصی حسابداران ذی‌صلاح به‌عنوان حسابدار رسمی به تصویب مجلس رسید اما به همان دلیلی که تولد کانون حسابداران رسمی بیش از ۲۳ سال به طول انجامید، تولد جامعه حسابداران نیز هشت سال طول کشید. چرایی این موضوع نیاز به یک مطالعه و تحقیق جدی دارد که چرا حسابرسی که از ملزومات و مؤلفه‌های اقتصاد آزاد و شفاف‌سازی مبادلات بازرگانی است، این‌گونه در ایران مورد بی‌مهری بوده و هست. انتخابات اخیر شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران که برای نخستین بار همه منتخبین آن از بخش حسابرسی خصوصی بوده‌اند، حامل یک پیام خاص برای جامعه ایرانی و به‌ویژه وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی است؛ «ما حسابداران رسمی خصوصی به‌عنوان چشم بیدار ملت ایران در فرایند خصوصی‌سازی، شفاف‌سازی و پاسخ‌گویی هستیم. دولت نمی‌تواند جامعه حسابداران رسمی ایران را نادیده بگیرد». این شعار پشت‌بند مؤلفه‌های اقتصادی است و بیانگر آن است که حرفه حسابرسی مستقل دارای دو هزارو ۵۰۰ حسابدار رسمی با بیش از ۳۷ هزارو۵۰۰ سال سابقه (متوسط سابقه هر عضو حداقل ۱۵ سال است)، ۱۰ هزار نفر شاغل در مؤسسات حسابرسی دارای ۷۰ هزار سال سابقه کار (متوسط سابقه کار ۷ سال) که ثروت انسانی انباشته در جامعه حسابداران رسمی حداقل دو میلیارد دلار (هزینه تمام‌شده هر تحصیل‌کرده لیسانس در آمریکای شمالی ۲۰۰ هزار دلار) است. یادآور می‌شود حق‌الزحمه حسابدار رسمی (حسابرس قسم‌خورده) در سال ۱۳۵۱ بابت هرساعت ۱۲۰ تومان و بهای هر سکه طلا نیز ۱۲۰ تومان بوده که به معنی گران‌بها بودن خدمت اعتباربخشی و اعتباردهی است؛ اگرچه متأسفانه متوسط حق‌الزحمه حرفه حسابرسی در سال ۱۳۹۸ معادل ۴۴ هزار تومان و حق‌الزحمه حسابدار رسمی معادل صد هزار تومان یا به تعبیری ۲۵ درصد بهای یک سکه است که این افول شفاف‌سازی، پاسخ‌گویی و حسابدهی نیز به‌شمار می‌رود. درآمد کل حرفه حسابرسی شامل درآمد سازمان حسابرسی و مؤسسه حسابرسی مفید راهبر در سال ۱۳۹۷ معادل ۸۷۵ میلیارد تومان یا به قولی معادل کمترین رقم اختلاس از بانک سرمایه و یک‌سوم درآمد مندرج در اظهارنامه یکی از شرکت‌های معروف بستنی‌فروشی بوده است!.

ما را چه می‌شود؟!

درحالی‌که سرانه حق‌الزحمه حسابرسی بخش دولتی و عمومی بیش از ۲/۵ برابر سرانه حق‌الزحمه حسابرسی بخش مستقل خصوصی است، چه انتظاری از حسابرسان برای مقابله با مفاسد و تقلب می‌توان داشت. در همه جهان پیشرفته بهای خدمات اعتبارسنجی در همه زمینه‌ها فارغ از بهای کالاها و خدمات عمومی است که متأسفانه در ایران حتی حق‌الزحمه حسابرسی مستقل نیز توسط شورای اقتصاد به‌مثابه بهای سیب‌زمینی و پیاز تعیین می‌شود؟! ممکن است گفته شود حق‌الزحمه مصوب شورای اقتصاد کف حق‌الزحمه خدمات اعتبارسنجی است که در پاسخ باید گفت «مگر می‌توان وقتی دولت نرخ مصوب خدمات را تعیین و اعلام کرد، رقم بیشتری از صاحب‌کاران فراری از حسابرسی دریافت کرد؟». جالب اینکه ظاهرا پشتوانه قانونی خدمات حسابرسی از ماده‌واحده استفاده از خدمات تخصصی حسابداران رسمی مصوب ۱۳۷۲، بیانگر عزم ظاهری دولت در اجرای فعالیت حسابرسی است اما همه قوانین فوق در عمل با یک مصوبه خاص و یا فقدان ضمانت اجرائی کور می‌شوند؟!

براساس آمارهای مستند حدود ۱/۷ میلیون نفر در حرفه حسابداری کشور مشغول کار و حدود ۴۶۰ هزار نفر دانشجو در رشته‌های حسابداری مشغول تحصیل هستند که هرسال بخشی از آنان به علت اتمام تحصیلات وارد بازار کار این حرفه می‌شوند اما هیچ‌گونه تمهیدات تشویقی خاصی برای به‌کارگیری و اشتغال آنان وجود ندارد.

نگاهی به عملکرد جامعه حسابداران رسمی ایران نشان می‌دهد با وجود ارسال ۳۵۰ هزار اظهارنامه مالیاتی از سوی اشخاص حقوقی و حدود پنج میلیون اظهارنامه اشخاص حقیقی، حداکثر ۳۰ هزار مورد از اظهارنامه‌های فوق مورد حسابرسی حسابداران رسمی (اعم از سازمان حسابرسی، مؤسسه مفید راهبر و اعضای جامعه حسابداران رسمی) قرار می‌گیرد و این نشانگر ضعف دولت در حسابرسی واحدهای انتفاعی و تجاری است؛ چراکه معلوم نیست بدون حسابرسی یک بنگاه اقتصادی چگونه می‌توان صحت‌وسقم اظهارنامه‌های مالیاتی را تأیید کرد؟ برآوردهای علمی نشان می‌دهد که ظرفیت ۸۷۰ میلیارد تومان بازار کار حسابرس با اجرای حسابرسی الزامی به‌سادگی در دو سال به هزارو۹۸۰ میلیارد تومان و در پی اجرای طرح جامع مالیاتی و قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در یک دوره سه تا پنج ساله به سه هزارو۹۶۰ میلیارد تومان امکان افزایش دارد که حاصل آن اشتغال حداقل ۲۰ هزار فارغ‌التحصیل دانشگاهی است. نگاهی به مبالغ ایجاد کار برای هر شغل توسط دولت (۱۵ هزار دلار به ازای هر شغل) نشان می‌دهد که می‌توان با تمهیدات ساده با صرف حدود چهار هزار دلار، یک شغل در حرفه حسابرسی ایجاد کرد. فراموش نکنیم که این هزینه صرف ایجاد یک شغل حرفه‌ای-تخصصی می‌شود و نه ایجاد شغل بنایی و قصابی که امکان ایجاد آن به‌سادگی وجود دارد.

حجم فسادهای کشف‌شده افشاشده (فارغ از فسادهای کشف‌شده و اعلام‌نشده و فسادهای کشف‌نشده)، مؤید آن است که بنیاد اقتصاد خصوصی باید با زلزله حسابرسی، ویران شده و شفافیت را در لابه‌لای تاریکخانه‌های اقتصادی با نورافکن نظارت بر تراکنش‌های مالی و ابزار توانمند مالیات در حفاری دیوارهای نهفته و زیرزمین‌های متروکه برقرار کنیم تا تداوم سلامت جامعه را اطمینان ببخشیم.

حسابرسان و جامعه حسابداران رسمی نیز بر این رسالت اجتماعی آگاه هستند که وظیفه ما در این برهه خاص، صرفا مسائل و موضوعات استانداردهای حرفه‌ای و طبقه‌بندی حساب‌ها نیست که در جای خود اهمیت دارند بلکه وظایف قانونی و اجتماعی خاص دیگری نیز برعهده ماست که قرار است همگام و همکار با قضات شرافتمند مستقل و رسانه‌های مستقل عهده‌دار یک نقش تاریخی در براندازی فاسدان و چارچوب فساد باشیم.این مهم آن‌گاه محقق و عملی خواهد شد که وزارت امور اقتصادی و دارایی و شخص وزیر مربوطه، جامعه حسابداران رسمی و حسابرسی را اولویت نه‌چندان مهم خود تلقی نکند و درصدد برآید با هم‌فکری صاحب‌نظران این حرفه، اساسنامه فعلی جامعه حسابداران را که مانع و رادع شفاف‌سازی و حسابرسی مستقل است، بدون مشورت با کسانی که تاکنون سد راه حرفه بوده‌اند، بازنگری و اصلاح کند که در غیراین‌صورت چند گاهی دیگر مجددا وزیری دیگر عهده‌دار وزارت می‌شود و روز از نو، روزی از نو.

یادداشت

تحریم‌ها و ثبات‌پذیری بازار

ضیاءالدین صبوری
رئیس انجمن روابط بین‌الملل

● تغییرات و نوسانات قیمت ارز در ایران همواره به‌عنوان تابعی از رویدادها و تحولات سیاسی و بین‌المللی تلقی می‌شده است؛ اما ثبات نسبی بازار ارز در ۴۵ روز اخیر که جهان، منطقه و داخل کشور تحولات مختلفی را به خود دیده، روایی این فرضیه را زیر سؤال برده و گزاره جدیدی را پیش‌روی تحلیلگران قرار داده است؛ اینکه حساسیت‌پذیری بازار ارز از تحولات سیاسی در سطوح داخلی، منطقه‌ای و جهانی، دیگر نمی‌تواند چندان اعتبار داشته باشد.در واکاوی این تغییر نگرش، کارشناسان به مؤلفه‌های مختلفی اشاره کرده‌اند که تا اندازه‌ای دلایل ثبات نسبی بازار را توضیح می‌دهد؛ ازجمله:

۱. کاهش تقاضا نسبت به سال قبل، به دلیل خریدهای پرشمار سال گذشته۲. گشایش‌های مالی با امارات و افت قیمت درهم و تاثیر آن بر تعدیل قیمت دلار ۳. تمرکز نقدینگی در بازار سهام و سایر بازارها.این در حالی است که تحلیل بر مبنای داده‌های سیاسی از گذشته تاکنون، فرمول دیگری را به اثبات رسانده بود که تحولات سیاسی به‌ویژه شرایط ناگوار و دشوار ناشی از تحریم‌ها همواره باید منجر به محدودیت انتقال ارز شود و این محدودیت، به تقاضای بازار و در ادامه رواج سفته‌بازی و در نتیجه آن به افزایش قیمت ارز منتهی شود؛ بنابراین مشاهده نوسانات شدید در قیمت ارز و بی‌ثباتی در بازار ارز، اتفاقی عادی و قابل پیش‌بینی بوده است. اما سؤال اینجاست که چرا این فرمول در ۴۵ روز اخیر چندان صادق نبوده و مصادیق آن با گزاره‌هایی که تاکنون مفروض گرفته می‌شد، همخوانی ندارد؟به نظر می‌رسد دو اتفاق مهم در حوزه تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی بخش پولی و مالی از ناحیه بانک مرکزی، حائز اهمیت و تأثیرگذار بوده است:۱. تعدیل سیاست‌های ارزی ازجمله اقدامات کنترلی مؤثر بر بازار ارز و اصلاح روند واردات با ارز دولتی که تخلفات عدیده‌ای از آن کشف و درحال‌حاضر در دستگاه قضائی در دست رسیدگی است.۲. ایفای تعهدات ارزی در بخش‌های مختلف به‌ویژه کالاهای اساسی. بنابراین، می‌توان نشانه‌های ثبات نسبی در بازار ارز در ۴۵ روز اخیر را با عوامل یادشده مرتبط دانست و بر این اساس، درصورتی‌که روند ثبات‌پذیری بازار ارز در شرایط خاص کنونی که متأثر از تحریم‌های آمریکاست، استمرار یابد، می‌توان نتیجه گرفت که تغییر نگرش حساسیت‌پذیری بازار ارز از تحولات سیاسی بر اثر تغییر و تحول در حوزه تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی پولی و بانکی، می‌تواند اعتبار و روایی خود را اثبات کرده و نگرش حساسیت‌پذیرنبودن ارز از تحولات سیاسی در تحلیل‌های سیاسی و اقتصادی نیز می‌تواند به‌عنوان مفروضی معتبر و پذیرفته‌شده جایگاهی برای خود دست‌وپا کند.نکته مهم دیگری که باید در رابطه با علت ثبات نسبی قیمت ارز در کشور اشاره کرد، تز آداپته‌شدن اقتصاد ایران در شرایط تحریمی است. صندوق بین‌المللی پول به‌تازگی در گزارشی اعلام کرده است اگر کشور در بازه زمانی طولانی تحریم شود، اقتصاد و تجارت آن متأثر از شرایط تحریمی عمل خواهد کرد.تجربه بشری نشان داده است که اقتصاد راه خودش را پیدا می‌کند. اقتصاد امروز ایران هم راهش را پیدا کرده و در اصطلاح آداپته شده است؛ بنابراین، تحریم گرچه اثربخش است، اما وقتی قرار بر استفاده بی‌مورد و بیجا از این ابزار باشد، دیگر کارایی و اعتبار آن از بین می‌رود. در نتیجه، بر پایه منطق پیش‌گفته و اعتبار تز آداپته‌شدن تحریم‌ها، احتمالا انتظار جامعه از ثبات‌پذیری سایر بازارها به‌ویژه بازار مصرفی نیز از این پس به‌عنوان مطالبه‌ای عمومی پیش‌روی مسئولان پولی و بانکی کشور مطرح خواهد بود.

خبر

خودروسازان بدعهد به تعزیرات معرفی شدند

● رئیس سازمان حمایت از مصرف‌کننده و تولیدکننده می‌گوید خودروسازانی که در تحویل خودروها خلف‌وعده دارند، باید سود مشارکت پرداخت کنند.عباس تابش، رئیس سازمان حمایت از مصرف‌کننده و تولیدکننده، در گفت‌وگو با خانه ملت درباره بدقولی خودروسازان در تحویل خودروهای پیش‌فروش‌شده، گفت: اگرچه ممکن است وقفه‌ای در تحویل خودروهای پیش‌فروش‌شده ایجاد شود، اما درحال‌حاضر شیب تحویل افزایش پیدا کرده است.وزارت صنعت، معدن و تجارت از آقای آوایی، وزیر دادگستری درخواست کرد، شعبه ویژه‌ای برای رسیدگی به پرونده‌های مربوط به خودرو در نظر بگیرد تا تعزیرات این پرونده‌ها را تعیین‌تکلیف کرده و حقوق مردم به آنها بازگردانده شود.وی افزود: شرکت‌هایی مانند سایپا، سایپا سیتروئن، سایپادیزل و ایران‌خودرو که به تعهدات خود عمل نکردند به تعزیرات معرفی شدند.معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت اظهار کرد: اگرچه شیب تحویل خودروهای پیش‌فروش‌شده مثبت است، اما خودروسازان همچنان خلف‌وعده دارند. تابش تصریح کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت از آقای آوایی، وزیر دادگستری درخواست کرد شعبه ویژه‌ای برای رسیدگی به پرونده‌های مربوط به خودرو در نظر بگیرد تا تعزیرات این پرونده‌ها را تعیین‌تکلیف کرده و حقوق مردم به آنها بازگردانده شود.